

Beretning fra folkeretskommissionen om arbejdet på dennes 19. samling.

(Dagsordenens punkt 85).

Folkeretskommissionens beretning om dens 19. samling i Genève i forsommeren 1967 omhandlede først og fremmest konventionsudkastet om de særlige missioner, bestående af 50 artikler. Desuden indeholdt beretningen kapitler om forbindelser mellem stater og intergouvernementale organisationer, staters ansvar, succession af stater og regeringer og om tilrettelæggelsen af kommissionens fremtidige arbejde.

A. Konventionsudkastet om særlige missioner.

Under debatten om konventionsudkastet om særlige missioner, der fandt sted 26. september-18. oktober 1967, blev der i almindelighed givet udtryk for, at udkastet var et acceptabelt arbejdsgrundlag for udarbejdelsen af den endelige konventionstekst. Da imidlertid adskillige delegerede, herunder de fleste vestlige, udtrykte bekymring over omfanget af de i konventionsudkastet foreslåede rettigheder og immuniteter og derfor understregede nødvendigheden af en dybtgående gennemgang af den foreliggende konventionstekst, fik spørgsmålet om udkastets videre behandling en fremtrædende plads under debatten.

1. Konventionsudkastets fremtidige behandling.

Flere vestlige delegerede understregede nødvendigheden af, at specialister fra fagmyndighederne, f. eks. eksperter vedrørende visum-, skatte- og toldspørgsmål, omhyggeligt gennemgik konventionsudkastet og deltog i arbejdet med at fuldende konventionsteksten; derfor burde den foreliggende teknisk prægede konvention afsluttes på en international konference af særligt befuldmægtigede. USA foretrak dog, at det afsluttende arbejde blev gjort af generalforsamlingen (6. udvalg), dels af hensyn, dels af hensyn til FNs overfyldte konferenceprogram i 1968 og 1969. Alle vestlige delegerationer kunne dog støtte en kompromistanke, hvorefter konventionsudkastet henvises til medlemslandenes regeringer til udtalelse, og endelig beslutning om den videre

behandling først skulle træffes på 23. samling. — På samtlige nordiske landes vegne udtalte Norge sig til fordel for denne tanke.

De østlige lande, der ikke mindst som stats-handelslande er interesserede i, at der indrømmes særlige missioner videst mulige privilegier og immuniteter, gik derimod ind for, at generalforsamlingen snarest afsluttede konventionen og åbnede den for undertegnelse. Østlandene anvendte samme argumenter som USA og nævnte tillige, at andre og vigtigere konventioner, såsom menneskerettighedskonventionerne, havde kunnet vedtages i generalforsamlingen uden afholdelse af særskilte konferencer. Østlandene vendte sig mod kompromistanken som et forsøg på at forhale sagen.

De uforpligtede lande var delte i spørgsmålet om den videre procedure; der blev oprindeligt fremlagt et resolutionsforslag med kompromistanken for øje. Imidlertid opstod der — ikke mindst som følge af ihærdige østlige bestræbelser — en stemning til fordel for, at den videre behandling af konventionsudkastet skulle finde sted i generalforsamlingen, og et ændringsforslag med dette sigte fremlagdes af 8 afrikanske lande. Til disse forslag anbefalede Irak en tilføjelse om ønskeligheden af eksperters deltagelse i drøftelserne af konventionsudkastet under 23. samling.

2. Almindelige bemærkninger om konventionsudkastet.

Konventionsudkastet er baseret på følgende principper: De særlige missioners repræsentative karakter, nødvendigheden af værtslandets samtykke til en særlig missions tilstedeværelse, sammensætning og virke, gensidighedsprincippet, gyldigheden af folkeretlig sædvane, permanente diplomatisk repræsentationers principielle fortrinstilling og sammenhængen med Wienerkonventionerne af 1961 og 1963 om diplomatisk og konsulære forbindelser.

Under debatten udkrystalliserede der sig to grundindstillinger til spørgsmålet om særlige missioners retsstilling: På den ene side fandtes de lande, først og fremmest de østeuropæiske stater, der mente, at særlige missioner principielt burde nyde godt af de samme rettigheder og immuniteter som permanente diplomatisk repræsentationer, da særlige missioner ofte udførte lige så vigtige